

Мірошніченко О.О., Трикоз В.Г.

Морфологія стулок клапанів серця плодів і дітей раннього віку

**Харківський національний медичний університет
кафедра анатомії людини**

Науковий керівник – проф. Терещенко А.О.

Незважаючи на велику кількість морфологічних досліджень клапанного апарату серця, залишається ряд не вивчених або дискусійних питань, пов'язаних з віковими особливостями будови та кровопостачання клапанів. Враховуючи той факт, що клапани серця мають значне функціональне навантаження і від їхньої діяльності залежить робота організму в цілому, вивчення компонентів клапанного апарату є актуальним. Було проведено дослідження стулок передсердно-шлуночкових і заслінок шлуночково-судинних клапанів сердець 9 плодів і дітей до 1 року з використанням макро- та мікроскопічного методів. Макроскопічні дослідження клапанів вказують, перш за все, на коливання кількості стулок/заслінок в них. Диференціально-морфологічною ознакою передсердно-шлуночкових клапанів є те, що їх передсердна поверхня, на відміну відшлуночкової, рівна. Вивчення шлуночково-судинних клапанів виявило, що поверхні заслінок зі сторони судин мають ребристий вигляд. На підставі гістологічних досліджень підтверджено, що стулки/заслінки клапанів вкриті ендотелієм та мають пошарову будову (певне та відповідне розташування пухкої та щільної сполучної тканини). У передсердно-шлуночкових клапанах диференціюються наступні шари: губчатий, або спонгіозний; фіброзний; шлуночковий. У шлуночково-судинних клапанах виявлено наступні шари: внутрішній; середній; зовнішній. У складі пухкої неоформленої сполучної тканини губчатого шару виявлені волокна поперечно-посмугованої серцевої м'язової тканини, які проникають у стулки в напрямку до вільного краю та супроводжують кровоносні судини.